

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 504/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. S., H., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. A. s. r. o., T., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. D. A., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf 51/2010 z 8. decembra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. februára 2012 doručená sťažnosť P. S., H. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. A. s. r. o., T., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. D., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1,

čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Sžf/51/2010 z 8. decembra 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

V sťažnosti sa okrem iného uvádza, že „*Daňový úrad Nové Mesto nad Váhom vydal Dodatočný platobný výmer číslo: ... zo dňa 11. 03. 2010, ktorým bol vyrubený sťažovateľovi rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie I. štvrťrok 2007 v sume 1 175,49 €. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie o ktorom rozhodol nadriadený orgán a to Daňové riaditeľstvo SR rozhodnutím číslo: ... zo dňa 17. 6. 2010, ktorým potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ žalobu v správnom súdnictve o ktorej rozhodol Krajský súd v Trenčíne rozsudkom sp. zn. 11 S/73/2010-32 zo dňa 6. 10. 2010, ktorým žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 8 Sžf/51/2010 zo dňa 8. 12. 2011 tak, že potvrdil rozsudok prvostupňového súdu...“.*

Podľa sťažovateľa z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf/51/2010 z 8. decembra 2011 vyplýva, že tento „*sa stotožnil so závermi krajského súdu, že žalobca v konaní nepreukázal, že vecné plnenia fakturované vyššie označenými faktúrami boli dodané spoločnosťou M. s. r. o. ako dodávateľom. Podľa odvolacieho súdu boli tvrdenia sťažovateľa spochybnené viacerými skutočnosťami, ktoré v priebehu daňového konania vyšli najavo (napr. absolútna nevedomosť sťažovateľa o predmetných obchodoch, neexistujúca účtovná evidencia spol. M. s. r. o., nepodanie daňových priznaní k DPH) a ktoré sa mu nepodarilo žiadnymi dôkazmi vyvrátiť. K tvrdeniu sťažovateľa, že ten istý tovar, ktorý mu dodala spol. J. s. r. o. dodal ďalšiemu odberateľovi spol. C. s. r. o. a práve táto dodávka potvrdzuje uskutočnenie odberu tohto tovaru od spol. M. s. r. o., odvolací súd poukázal na to, že takémuto tvrdeniu chýba vnútorná logika a skutková súvislosť.“.*

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľ „*považuje vyššie uvedené požiadavky vznesené v priebehu daňovej kontroly za šikanózne a odôvodnenie rozhodnutí súdov oboch stupňov za nedostatočné, nepresvedčivé a pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Sťažovateľ vykonal všetko čo reálne mohol a čo bolo rozumné od neho požadovať na*

preukázanie svojich tvrdení a uskutočniteľných plnení s cieľom odstrániť vyššie uvedené pochybnosti. Nie je pravdou, že sťažovateľ nepredložil žiadny dôkaz na preukázanie skutočného prevzatia profilov montovaných u spoločnosti C. s. r. o. od spoločnosti M. s. r. o. Sťažovateľ toto preukázal listinnými dôkazmi, svedeckými výpoveďami syna sťažovateľa a vtedajšieho konateľa spol. M. s. r. o. a túto skutočnosť potvrdzuje aj samotné dodanie týchto profilov sťažovateľom odberateľovi C. s. r. o., ktoré sťažovateľovi dodala spol. M. s. r. o. Sťažovateľ namieta závery odvolacieho súdu v tom smere, že tomuto tvrdeniu chýba vnútorná logika a skutková súvislosť. Práve naopak, profily, ktoré sťažovateľ dodal odberateľovi C. s. r. o., pričom ich dodanie je nesporné, tieto reálne existujú (čo nerozporuje ani správca dane a ich existenciu sťažovateľ doložil správcovi dane rozsiahlou fotodokumentáciou) a logicky ich preto musel sťažovateľ aj fyzicky nadobudnúť, aby ich mohol následne dodať odberateľovi C. s. r. o.. Listinnými účtovnými dokladmi a svedeckými výpoveďami bola dostatočne preukázaná skutočnosť, že tieto profily dodala sťažovateľovi spol. M. s. r. o.. Skutočnosti uvádzané odvolacím súdom v odôvodnení rozhodnutia, ktoré si osvojil od súdu prvého stupňa a správcu dane, nemôžu byť dôvodom na neuznanie týchto dodávok a zvýšenie daňovej povinnosti na úkor sťažovateľa. Virtuálne sídlo neznamená fiktívne a toto dnes ponúkajú mnohé spoločnosti, keďže to znižuje náklady na prevádzku kancelárie a stačí letmý pohľad na ponuku zriadenia virtuálnych sídiel na internete a zistíme, že je to čoraz častejšie využívaným spôsobom zriadenia sídla a kancelárie pre mnohé spoločnosti, rovnako tak dôvodom nie je skutočnosť, že o týchto dodávkach nemal priamu vedomosť sťažovateľ, keďže tento v minulosti a tak je tomu doposiaľ poveril svojho syna na zabezpečovanie celého chodu jeho živnosti vrátane nákupov materiálu a samotný sťažovateľ sa venuje iba fyzickej montáži zariadení odberateľovi C. s. r. o.. Skutočnosť, že sa správcovi nepodarilo zabezpečiť od spol. M. s. r. o. jej účtovnú evidenciu a že táto spoločnosť nepodal daňové priznanie za DPH nie je možné v žiadnom prípade pričítať na vrub sťažovateľa a z toho dôvodu mu nepriznať nárok na odpočet DPH z uskutočnených plnení. Sťažovateľ nemôže niesť zodpovednosť za plnenie si zákonných povinností iného podnikateľského subjektu od ktorého len odobral tovar. Takýto postup bezdôvodne poškodzuje sťažovateľa, porušuje jeho právo na rovnosť, spravodlivé súdne konanie a proces a právo na súdnu a inú právnu ochranu.“

Sťažovateľ v tejto súvislosti tvrdí, že „sťažnosťou napadnutým rozhodnutím boli porušené základné zásady daňového konania a tiež právo na rovnosť, právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces, pretože v napadnutej veci ani neprebehlo prvostupňové daňové konanie, keďže daňová kontrola nie je daňovým konaním...“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 8 Sžf/51/2010 z 8. 12. 2011 porušil základné právo sťažovateľa P. S., bytom H., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf/51/2010 z 8. 12. 2011 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi P. S., bytom H., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške určenej Ústavným súdom SR, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet jej právneho zástupcu, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že jeho úlohou pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách

(napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je limitovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Z toho vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení tohto právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamenajú právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ich účelovo chápať tak, že ich naplnením je len víťazstvo v takomto spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti sťažovateľa považoval za potrebné najprv zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je vyjadrený v návrhu na rozhodnutie (petite). Vychádzajúc zo skutočnosti, že sťažovateľ je v tomto prípade zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť len v rozsahu namietaného porušenia tých práv, ktorých vyslovenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy (čl. 46 ods. 2), ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je totiž v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľa (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf 51/2010 z 8. decembra 2011. Jeho kľúčová argumentácia sa týka tvrdenia o nedostatočne zistenom skutkovom stave v posudzovanej veci a jeho nesúhlasu so skutkovými a právnymi závermi orgánov daňovej správy [Daňového úradu Nové Mesto nad Váhom a Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“)], ktoré nenapravili ani všeobecné súdy pri svojej prieskumnej činnosti v rámci správneho súdnictva, v ostatnom stupni najvyšší súd v napadnutom rozsudku.

Najvyšší súd ako súd odvolací v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ... zo 17. júna 2010 rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 S 73/2010 zo 6. októbra 2010 tak, že tento rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Pre účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal k sťažnosti pripojený rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf 51/2010 z 8. decembra 2011 a zistil, že najvyšší súd vychádzal pri svojom rozhodovaní jednak z odôvodnenia rozsudku krajského súdu sp. zn. 11 S 73/2010 zo 6. októbra 2010, ktorý zamietol žalobu sťažovateľa o preskúmanie rozhodnutia daňových

orgánov, z námietok sťažovateľa uvedených v odvolaní proti tomuto rozsudku, ako aj z vyjadrenia žalovaného k odvolaniu.

V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku sa najvyšší súd sústredil najmä na podstatné námietky sťažovateľa, ktoré sa týkali jeho nesúhlasu so závermi krajského súdu v tom, že „v prípade zistenia skutočností, následkom ktorých dôjde k úprave daňovej povinnosti oproti daňovému priznaniu (tak ako je to v prejednávanej veci) má správca dane povinnosť preukázať daňovému subjektu, že postupoval nesprávne, poučiť ho o správnom postupe a o následkoch, ktoré bude znášať za nesprávny výpočet dane v daňovom priznaní a o zaplatení dane v nesprávnej výške... že pri dokazovaní v daňovom konaní správca dane preukazuje pravdivosť údajov uvedených v daňovom priznaní a z uvedeného je zrejmé, že neobstojí postup žalovaného a správcu dane, ktorým nedostatočne objasnili všetky skutočnosti, ktoré v daňovom konaní vyšli najavo a neurčili správne daňovú povinnosť. Správca dane sa uspokojil len s takým nedostatočným postupom, že jedenkrát predvolal súčasného konateľa dodávateľa žalobcu, ktorý sľúbil správcovi dane, že mu dodá požadované doklady, ktoré mu však nedodal. Napriek tomu správca dane tomuto dodávateľovi neuložil pokutu v zmysle ustanovení § 35 ods. 15 zákona č. 511/1992 Zb. a nezačal u neho s výkonom daňovej kontroly, nepodal trestné oznámenie a uspokojil sa len s konštatovaním, že dodávateľ žalobcu požadované doklady správcovi dane nedodal. Z dôvodu, že súčasný konateľ spoločnosti M. s. r. o. sa vyhýba správcovi dane a nespolupracuje s ním, nemôže byť predsa žalobca postihovaný...“.

K týmto námietkam najvyšší súd v napadnutom rozsudku okrem iného uviedol:

„Z dikcie § 49 ods. 2 zákona o DPH jednoznačne vyplývajú podmienky, za akých si žalobca môže odpočítavať DPH, pričom základná podmienka je, aby išlo o tovary, ktoré mu naozaj boli dodané konkrétnym platiteľom DPH. Úlohou správcu dane pri posudzovaní opodstatnenosti uplatnených nárokov na odpočítanie DPH je vychádzať nielen z daňových dokladov predložených platiteľom, ale aj zo zistení, či predloženým dokladom neabsentuje materiálny podklad. Nie je však jeho povinnosťou zisťovať, od ktorého iného dodávateľa žalobca tovar v skutočnosti prevzal, alebo akým spôsobom tento získal, pokiaľ skutkové

zistenia spochybňujú žalobcovo tvrdenie o tom, že predmetný tovar bol dodaný spoločnosťou M. s. r. o.

Uskutočnenie zdaniteľného plnenia je základnou podmienkou pre uplatnenie odpočtu dane. V prípade, ak zdaniteľné plnenie podľa faktúry nie je uskutočnené dodávateľom na nej uvedeným, potom len formálna existencia faktúry, ako aj preukazovanie zaplatenia týchto súm pokladničnými dokladmi, nie sú predpokladom pre odpočítanie dane v zmysle zákona o DPH.

Podmienky uvedené v § 49 ods. 1 a 2 písm. a/ a v § 51 ods. 1 písm. a/ zákona o DPH sú hmotnoprávnej povahy a na ich bezpodmienečné splnenie sa viaže nárok na odpočet. Ich nesplnenie nie je možné odpustiť (keďže to zákon neustanovuje) ani pri vzniku zodpovednosti inej osoby za vady dokladu a ani za dobromyseľnosti platiteľa. Naopak, zákonodarca požaduje (pre ľahkú zneužitelnosť), aby platiteľ, ktorý nárok na odpočet uplatňuje, preukázal existenciu podmienok, ktoré pre nárok na odpočet stanovil. Pokiaľ si platiteľ uplatňuje nárok na odpočítanie dane z dodávateľskej faktúry, musí byť schopný preukázať, že zdaniteľné obchody boli reálne uskutočnené, a to práve osobou uvedenou na faktúre.

Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že ten istý tovar, ktorý mu dodala spoločnosť M. s. r. o. dodal ďalšiemu odberateľovi spoločnosti C., s. r. o., a práve táto dodávka má potvrdiť uskutočnenie odberu tohto tovaru od spoločnosti M. s. r. o., odvolací súd poukazuje na to, že takémuto tvrdeniu chýba vnútorná logika a skutková súvislosť. Krajský súd, žalovaný a napokon ani správca dane nespochybňovali, že žalobca uskutočnil dodávku a jej montáž v spoločnosti C., s. r. o. Táto skutočnosť však sama o sebe nepreukazuje, že žalobcovi tento tovar dodala práve spoločnosť M. s. r. o., že tejto spoločnosti ako platiteľovi zaplatil žalobca DPH z ceny uvedeného tovaru a že mu na základe toho vzniklo právo odpočítať si DPH.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z takto ustáleného skutkového stavu mal za preukázané, že žalobca v konaní nepredložil žiaden relevantný dôkaz o tom, že tovar fakturovaný označenými faktúrami bol dodaný spoločnosťou M. s. r. o. ako dodávateľom, čím nebola splnená podmienka pre odpočítanie DPH podľa § 49 ods. 1 zákona o DPH a tiež nebola splnená podmienka podľa § 49 ods. 2 písm. a/ zákona o DPH (fakturovaná DPH nebola uplatnená platiteľom za dodaný tovar).

Odvolaací súd sa preto stotožnil s názorom krajského súdu ako aj žalovaného, že žalobca v konaní nepreukázal, že vecné plnenia fakturované vyššie označenými faktúrami boli dodané spoločnosťou M. s. r. o. ako dodávateľom. Žalobca v konaní okrem vyššie označených faktúr nepredložil žiadne iné dôkazy o tvrdených skutočnostiach.

Naopak, jeho tvrdenia boli spochybnené viacerými skutočnosťami, ktoré v priebehu daňového konania vyšli najavo (napr. absolútna nevedomosť žalobcu o predmetných obchodoch, neexistujúca účtovná evidencia spoločnosti M. s. r. o., nepodanie daňových priznaní k DPH), a ktoré sa mu nepodarilo žiadnymi dôkazmi vyvrátiť.

Žalobca tak v konaní neunesol dôkazné bremeno v zmysle § 29 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb.“

K námietke sťažovateľa, v zmysle ktorej bol ním tvrdený skutkový stav v posudzovanej veci z jeho strany dostatočne preukázaný, najvyšší súd uviedol:

„V danom prípade nepostačuje, pokiaľ si platiteľ uplatňuje nárok na odpočítanie dane z dodávateľskej faktúry, iba predloženie faktúry, musí byť schopný preukázať, že zdaniteľné obchody boli reálne uskutočnené, a to práve osobou uvedenou na faktúre. Osoba, ktorá je uvedená ako dodávateľ vo faktúre musí byť identická s osobou, ktorá reálne dodala tovar odberateľovi. Správca dane preto skúma uskutočnenie zdaniteľného plnenia nielen z formálnej stránky, ale preveruje aj súlad skutočného stavu so stavom formálnym. K tejto námietke najvyšší súd dáva žalobcovi do pozornosti, že v zmysle zhora citovaného ustanovenia § 29 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb. je dôkazné bremeno na strane daňového subjektu. V daňovom konaní je povinnosťou daňového subjektu preukázať všetky tvrdené skutočnosti, pričom správca dane resp. žalovaný tieto dôkazy len vykonáva. Správca dane nie je povinný dokazovať pôvod tovaru, ale daňový subjekt musí vedieť preukázať uskutočnenie zdaniteľného plnenia osobou uvedenou v predkladaných faktúrach, pokiaľ si uplatňuje nárok na odpočítanie dane z dodávateľskej faktúry. Ak daňovník neunesie v tomto zmysle dôkazné bremeno nemôže byť úspešný v uplatnení nároku na odpočet DPH. Preto bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že predmetný tovar bol skutočne dodaný spoločnosťou M. s. r. o.

Odvolaací súd pokladá za potrebné zdôrazniť, že znakom jednej zo zásad obchodného práva, t. j. poctivého obchodného styku, je predpoklad riadneho fungovania obchodnej

spoločnosti. Z toho plynie očakávanie, že štatutárny orgán obchodnej spoločnosti má presnú vedomosť o obsahu a rozsahu činností, ktorými spoločnosť naplňa definíciu pojmu podnikania. Ak takéto vedomosti evidentne štatutárnemu orgánu chýbajú, pochybnosti správcu dane o pravdivosti údajov uvádzaných daňovým subjektom sú v zmysle zásady obsiahnutej v § 2 ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. oprávnené.

Najvyšší súd v konaní žalovaného správneho orgánu teda nezistil ani takú vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého správneho rozhodnutia (§ 250j ods. 3 OSP), v dôsledku čoho nemožno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu alebo jeho postup nie je v súlade so zákonom. Nepochybil preto krajský súd, ak žalobu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobcu uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci, a preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil stotožniac sa v zásade aj s dôvodmi jeho rozhodnutia (§ 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), nakoľko pri nedostatku žalobných dôvodov pre zrušenie napadnutého rozhodnutia nezistil ani okolnosti, ku ktorým by musel prihliadať z úradnej povinnosti.“

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd považoval za potrebné poukázať na skutočnosť, že v súvislosti s namietaným porušením sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf 51/2010 z 8. decembra 2011, ktorý bol vydaný podľa V. časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), treba zohľadniť špecifiká správneho súdnictva. V rámci správneho súdnictva súdy preskúmavajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov (§ 244 ods. 1 OSP).

Z uvedeného vyplýva, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba teda vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom

skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Vychádzajúc z týchto špecifických črt správneho súdnictva ústavný súd posudzoval aj dôvodnosť námietok sťažovateľa proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd o otázkach, ktoré boli dôvodom na podanie žaloby sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu (o ktorej v prvom stupni rozhodoval krajský súd), nerozhodol svojvoľne. Naopak, podľa názoru ústavného súdu je napadnutý rozsudok najvyššieho súdu ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom odôvodnený. Najvyšší súd v odôvodnení rozsudku zhrnul skutkové zistenia a právne závery krajského súdu, a to v rozsahu zodpovedajúcom odvolacím námietkam sťažovateľa, pričom právne názory krajského súdu rozvinul a doplnil vlastnými úvahami a závermi, ktoré podľa názoru ústavného súdu zodpovedajú právnym normám, ktoré mali byť v danom prípade aplikované. Z citovaných častí odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu zjavne vyplýva, akými právnymi úvahami sa spravoval pri rozhodovaní, a aj to, ako právne posúdil kľúčové sťažovateľove námietky (týkajúce sa predovšetkým ním namietaného nedostatočného objasnenia všetkých skutočností vo veci dodania resp. uskutočnenia zdaniteľného plnenia zo strany dodávateľa – obchodnej spoločnosti M. s. r. o., a nesprávneho určenia daňovej povinnosti). Za daných okolností ústavný súd nemôže súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je z hľadiska ním uplatnených námietok nepreskúmateľný.

Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvého aj druhého stupňa), ktoré stručne a jasne objasní skutkový stav a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. spravodlivý súdny proces (m. m. III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam na rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (napr. IV. ÚS 358/08).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä to, či prípadné pochybenia všeobecného súdu v posudzovanom prípade dosahujú takú intenzitu, ktorá už naznačuje, že nimi mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd, t. j. musí ísť o zistenie, že v okolnostiach daného prípadu došlo k takému zásahu do právom chránenej sféry sťažovateľa, ktorý predstavuje neprípustné obmedzenie, resp. odopretie základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07).

O takýto zásah však podľa názoru ústavného súdu v danej veci nešlo. Citované časti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu naopak potvrdzujú, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf 51/2010 z 8. decembra 2011 obsahuje ústavne akceptovateľné a udržateľné odôvodnenie, ktoré vychádza z právnych názorov krajského súdu (ako prvostupňového súdu), ktoré sú navyše vhodným spôsobom rozvinuté a doplnené. Za daných okolností sťažovateľom v sťažnosti uplatnené námietky nie sú podľa názoru ústavného súdu spôsobilé spochybniť ústavnú akceptovateľnosť právnych záverov všeobecných súdov. Svedčí o tom v okolnostiach prípadu najmä to, že s ním všeobecné súdy (ako aj správne orgány) konali ako s účastníkom daňového konania, jeho návrhmi sa zaoberali a v rámci týchto konaní sa mal možnosť k veci vyjadriť [správca dane opakovane vyzýval (25. júna 2009 a 23. septembra 2009) sťažovateľa na predloženie dôkazov o reálnom uskutočnení zdaniteľných obchodov od M. s. r. o., do zápisnice na ústnom pojednávaní č. ... sťažovateľ uviedol, že o sporných dodávkach tovaru nič nevie].

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf 51/2010 z 8. decembra 2011 a sťažovateľom označenými základnými právami podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti

na ďalšie konanie, a preto ju podľa čl. 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd pripomína, že rovnako ako v tomto prípade už rozhodol aj o inej porovnateľnej veci (pozri uznesenie sp. zn. III. ÚS 19/2012 zo 17. januára 2012).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2012